

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oraă 6 cr.
a treia-oraă 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primește abonamente D. C. Pascu, Str. Lipscani 35

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La

Abonament lunar

pentru Februarie st. v.

— cu prețurile din capul foi —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

Meritul „moderaților“.

Cu articolul lui „Pester Lloyd“ despre care am vorbit în nrul trecut, mai avem să ne ocupăm nițel.

Acolo se mai zice între altele:

„Comitetul românesc de salvare, care se adună în Sibiu, pe deasupra nu a eșit din alegerea tuturor conaționalilor; agitatorii, care reprezintă o minoritate disparentă a obștei românești, l-au format, prin urmare el reprezintă numai această minoritate, care se păzește a iniția masele în tendențele sale tănuite“.

Este lucru de sine înțeles, că nu avem să combatem neadevărul cuprins în citatul de mai sus. Nu, pentru-că nu avem față cu cine să-l combatem. Românii nu au trebuință să le mai arătam aici, că minciună este și „minoritatea disparentă“ și „tendențele tănuite“ ale comitetului partidului național român. Tot asemenea nu este trebuință să mai convingem nici cercurile guvernamentale, că lucrurile românești nu stau tocmai așa, cum se silesc a le prezenta organele lor de publicitate.

Dar' altceva avem de zis cu privilegiul acesta. Avem să ne punem întrebarea, de unde își iau guvernamentalii îndreptățirea, ca să susțină în public asemenea neadevăruri?

Răspunsul la această întrebare este pe cât de simplu, pe atât de trist. El arată încă odată înțelepciunea cuvântului biblic: Perirea ta din tine Israele!

Căci ori-cum vom învîrta lucrul, cu rușine și cu mahnire trebuie să mărturisim, că nu altcineva, fără frații de ai noștri li-au dat oamenilor guvernului posibilitatea, ca să mai susțină și astăzi, după toate cele întempletate dela conferința din anul trecut încoace, că organul executiv al partidului național, comitetul central din Sibiu, nu reprezintă întreg poporul românesc. Or-

gane române de publicitate, chiar de acelea cu pretenție de a fi cele mai naționale, au cheltuit o sumedenie de vorbe, ca să documenteze, nu Românilor, căci Românii cunosc starea lucrurilor, ci străinilor, adversarilor, că comitetul eșit din majoritatea conferinței din 20—21 Ianuarie 1892, nu numai că nu reprezintă decât minoritatea Românilor, dar' totodată este lipsit de tot ce Români au avut și au recunoscut ca autoritate, capacitate, ilustritate și cum se mai numesc aceia care atîta amar de vreme au ținut poporul nostru în piroteala tutoratului lor.

Cu alte cuvinte, o spunem oarșen și lămurit, este meritul așa numiților „moderaților“ noștri, că au dat slugilor guvernului argumentul în mână, să poată susține în fața lumii, că partidul național românesc și reprezentanții lui autorizați nu sînt decît o „minoritate disparentă“ a poporului român.

Pot să se bucure „moderații“ noștri de acest „merit“. Pot să se bucure cu atât mai mult, că după cea mai bună știință și conștiință a noastră, el este unicul ce „și-l-au putut înscrie la activul lor, de când au aflat de bine să rupă solidaritatea la care s'au obligat în sedința publică a conferinței din urmă, și de când s'au pus în conflict față cu majoritatea partidului național. Noi nici-decum nu-i putem invidia pentru acest „merit“.

Dar' cu atât mai mult ne servește spre bucurie, că aceiași guvernamentali, care-atât de prompt le recunosc ce este al „moderaților“, ne recunosc și ceea-ce este al nostru, deși numai în formă de imputare, adevărat ce este al cercurilor astăzi normative în partidul național român.

În același articol al lui „Pester Lloyd“ dela 2 Februarie mai aflăm și următoarea constatare:

Nu mai cu puțin ani înainte de aceasta se părea, că tendențele destructive ale popoarelor nemaghiare din țara noastră sînt aproape de stîngere. Numai puțin mai licuriau sub cenușe, și nimica nu indica posibilitatea, că vor mai flăcăra vre-odată mai cu putere. Și totuși s'a întempletat lucrul neașteptat. Memorandum românesc a aprins bine jăratecul aproape stîns și tăciunari stăruitori se străduiesc a duce incendiul și între Rutenii, Sîrbi, Slovacii, ba chiar și între Germanii Ungariei“.

Pentru-ca să nu ajungem în conflict cu reputația de cronicari conștiențioși, o spunem fără hesitare, că guvernamentalul citat debitează părerea, că „la tăciunăria“ mai sus descrisă și începută când cu Memorandumul, „agitatorii“ români s'ar fi văzut îndemnați prin agitațiunea paralelă a clerului catolic contra guvernului. Drept aceea articolul lui și urmărește în prima linie scopul de a soma pe catolici, ca să înceteze a urmări o cauză comună cu naționalitățile.

Nu-i vom conturba pe guvernamentali în credințele lor, adevărate sau fictive, și nici nu ne vom interesa de somațiunea ce li-o fac catolicilor, cu care nu avem nimic a face.

Dar' independent de aceasta, trebuie să constatăm, că „tăciunăria“ începută cu Memorandumul, de care adversarii neamului românesc cu drept cuvînt se plîng, coincide foarte acurat cu retragerea „moderaților“ din fruntea partidului național românesc.

Care va să zică, precum „moderații“ își au meritul lor, despre care am vorbit mai sus, așa ne avem și noi „ultraștiți“ meritul nostru, meritul de a fi aprins după propria mărturisire a oamenilor guvernului, jăratecul, sub „moderații“ aproape stîns, al rezistenței naționale, ba de a-l fi dus chiar și între celelate naționalități ale regatului unguresc.

Dacă „moderații“ sînt mulțumiți cu „meritul“ ce „și-au câștigat, apoi și noi sîntem mulțumiți cu al nostru. Vom vedea apoi pe urmă, cui Românii vor fi mai recunoscători... .

Slovacii contra proiectelor de lege bisericești. Organul slovac „Národné Noviny“ aduce știrea din orașul Tisovec (com. Gümör) că acolo cetățenii cei mai de frunte au hotărît într-o conferință prealabilă că la 16 Februarie st. n. se va ține o mare întrunire publică pentru a protesta în contra recepțiunii Ovreilor, a căsătoriei civile și a introducerii matriculelor de stat. Deputatul dietal al cercului electoral va fi invitat să iie parte la întrunire.

34. Cum numește poporul istorioarele acelea pe care cei învîțați le numesc fabule, adevărat când vorbesc între olăta atari animale sau lucruri neînsușite, bună-oraă: cocoșul și găina, cucul și moartea, cănele și lupul, racul și broasca, secură și pădurea etc. Se află în popor multe istorioare de acestea și în poezie, ori numai prosă? — Care sînt cele mai răspândite?

35. Tradiția pl. tradiții. Provine adese-ori cuvîntul acesta în gura poporului și cum se mai rostește? — Ce înseamnă? — Este tradiția o istorisire, care se bazează mai mult pe întemplieri și fapte istorice, ori și pe un alt soi de întemplieri?

36. Cum numește poporul istorioarele acelea care trasează despre originea sau numele unei localități anumite, bună-oraă: a unui munte, deal, vale, păru, poiană, stîncă etc. d. e. Petrule-Doamnei, Petrule-muierilor (în Bucovina), Virful-omului (în alte țeri).

37. Cum numește poporul istorioarele acelea care trasează o întemplieră din viața vre-unui sfînt, sau mai bine zis al cărui obiect de tractare e mai mult sau mai puțin religios, bună-oraă cele despre Marina, Sf. Ilie, Foca, Sf. George, Sf. Nicolae, Sf. Petru, Sfântă-Maria etc.

38. Păcălitura pl. păcălituri. Ce înțelege poporul sub cuvîntul acesta? — Cât e de lungă și ce fel de cuprins are? — Cum se numește păcălitura cu un alt termen popular? — Afară de cuvintele Păcălă, dela care cred că se deduce subst. păcălitor, adj. păcălit și păcălît și verbul a păcăli se mai află și alte cuvinte din aceeași ră-

Italia despre noi.

Într'un articol intitulat „Naționalismul în Austro-Ungaria“, ziarul „La Sveglia“ din Parma scrie următoarele despre situația Românilor din regatul Ungariei:

Dacă în Austria lumea se plînge, apoi în Ungaria ea tremură de mînie și se sbumă de desperare în contra nespulselor persecuțiuni ale elementului maghiar în contra Românilor, Slovacilor, Rutenilor, Sîrbilor etc.

Mai cu seamă în Transilvania, lupta dintre Maghiari și Români a atins niște proporțiuni într'adevăr neliniștitoare. Provoacăniile maghiarilor, violențele, abuzurile, brutalitățile de tot soiul nu mai au sfîrșit și sînt de astfel de categorii, încît ele vor imprima o pată neștearsă de infamie în istoria Europei contemporane, și monarhia habsburgică, amenințată cum este în mod continuu de domniile maghiari cu o nouă revoluțiune în felul aceleia a lui Kossuth, lasă pe acestia din urmă să facă ceea-ce voesc pe spatelul celor subjugăți de dînșii. Austria însă lucrînd astfel își pregătește propria sa ruină, deoarece-ce, neadoptîndu-se nici o măsură de îmbunătățire și persecuțiunile continuîndu-se neîncetat, cei împilați vor sfîrși prin a pierde ori-ce răbdare și rupînd lanțurile în care gem, vor căuta dobîndirea revendicațiunilor lor legitime dela ori-cine ar fi.

Ori-ce se va întempla, aceea ce e sigur, e că va sosi în curînd ziua aceea în care aspirațiunile naționale vor fi și vor trebui să fie satisfăcute, dar' întreagă această politică de oprire feroce în contra tuturor raselor și naționalităților ale imperiului austro-maghiar, vor grăbi catastrofa, deoarece-ce sîturîndu-se toți, va produce ca efect o rezistență și o revoltă generală.

Cestiunea română la Brașov.

Din Muntii-Apuseni primim cu privire la amovarea prof. G. Pop o scrisoare cu data 29 Ianuarie n., care n'a fost scrisă pentru a fi publicată; dar' fiindcă în ea se ogîndesc simțămîntele unor cercuri foarte largi o dăm publicității în următoarele:

Iubite amice!

Suspendarea volnică a tînrului profesor Ghiță Pop, mă face să revin puțin la timpul trecut, la acel timp nu prea îndepărtat, când și eu eram la universitate.

Nu e vorba de trecutul meu, ci de trecutul unui grup de oameni tineri, asociați pentru lupta viitoare.

dăcină formate? — Cum se mai numește bărbatul sau femeia, care păcălesc pe alți oameni?

39. Cimilitura pl. cimilituri. Ce e aceasta? — Cum se mai rostește altmîntrelea? — Rostește-se undeva și șimilitură ori nu? — Cum sună verbul? — Cu ce fel de cuvinte se încep mai cu seamă cimiliturile și cu care se sfîrșesc? — Care e, după credința poporului, originea cimiliturilor? — Cum se numește cel-ce spune cimilituri? — La ce fel de ocașuni mai cu seamă se spun cimiliturile?

40. Există o deosebire oareși-care între cimilituri și ghicături sau ghicitori? — Cum sună singularul dela ghicitori? — De unde vine cuvîntul ghicătură și de unde cimilitură?

41. Zicala pl. zicale. Ce înțelege poporul sub cuvîntul acesta? — Cum se mai rostește el altmîntrelea? — Este oareși-care deosebire între zicală și zicere, și apoi între amîndouă și între proverb?

42. Proverb pl. proverbe. E cuvîntul acesta popular ori nu? — Ce înțelege poporul sub dînsul? — Sînt proverbele foarte usitate în vorba de toate zilele?

43. Pilda pl. pilde. Ce înțelege poporul sub o pildă? — Cine vorbește în pildă? — E pilda lungă ori scurtă?

44. Icoana pl. icoane. Ce e icoana? — Cine și cum vorbește în icoane?

45. Frîntura de limbă. Ce înțelege poporul sub expresiunea aceasta? — Ce-i frîntura și din care cauză se numește așa? — Aș dori ca să-mi se trimită cât de multe frînturi de limbă.

46. Întrebarea pl. întrebări. Ce deosebire e între o întrebare și o ci-

zic grup, căci pe acel timp, în fața noastră, se mai ivise și alte două grupuri, care propagau ideile profesate de bătrîna „Gazeta Transilvaniei“ și de neuitatul „Telegraful Român“ din Sibiu.

Noi eram la început puțini la număr, dar' toți hotărîți, toți însuflețiți pentru cauza neamului nostru. Slăbiciunea noastră cea mai mare era, că ne știam însuflețiți până la *furor romanicus* pentru ținuta hotărîtă a tînrului ziar „Tribuna“.

Cu cât înaintam în timp, cu atât mai mult ne convingeam, că greutățile ni-se pun în cale val-val.

Noi însă n'am desperat, ci am mers hotărît înainte pe calea apucată.

Greutățile ce ni-le puneau adversarii seculari, erau pene la ureche, pe lîngă cele ce ni-le puneau oamenii neamului nostru.

De pe acel timp încă începuse a sufla un vînt rece din cuibul olimpic din strada Măcelarilor. Celor mai mulți li-se pusese în perspectivă, că dacă nu se vor lăsa de „îndărîtăria“ lor, li-se vor „tăia aripile“ de timpuriu, ca să nu mai poată „sbură“ ca cei înaripați de mai înainte.

Zis și făcut.

Goana se începuse pe diferite căi și mijloace. Cei slabi de ânger și mici la suflet s'au pitulat; cei întregi și rezoluți au înțipinat vijeliile cu fruntea senină. Urmarea a fost, că grupul supranumit „leonic“ se oțelise, șirul lui se întărise cu noi combatanți, încît azi, nu se află un singur tînr român universitar, care să lupte alături cu ceata oamenilor mici la suflet.

Atunci și acum, cu puțină deosebire, am stat și stăm într-o situație de tranziție. Societatea românească conține și azi încă multe elemente morbide, de care ar trebui să se scuture cât mai în grabă, dacă nu vrea să se infecteze întreg corpul ei.

Precum în trecut, relativ scurt, am stîrpit multe rele din societatea noastră tînră, valoroșii bărbați, grupați în giurul „Tribunei“, vor stîrpi cu desăvîrșire și această buruiănă veninoasă din grădina națională.

Vei înțelege, iubite amice, despre ce e vorba.

Tinerii români întrînd cu mari greutăți în viața practică, dau de oameni de coterie, a căror gîndire se frămîntă pentru foloase particulare și trecătoare. În provincii astfel, în orașele și în orașe deosebite. Aceste coterii, devenite adevărate *heterii*, propagă spiritul de demoralizare în societatea tînră românească, denunțî prin spioni pe oamenii ce vreau să se afirme independenți în lucrarea lor. Prin intrigile acestor elemente hibride se omoară ori-ce lucrare

militară sau ghicitoare? — Sînt tare usitate întrebările?

47. Cum numește poporul poeziile acelea, care se încep de regulă cu întrebarea: „Ce e unul?“ bună-oraă ca în:

Dascăle prea învîțate,
Care învîți la școală carte,

Spune-mi, spune-mi ce e unul? etc.

și care continuă apoi cu: Ce e doi? Ce e trei? și tot așa întrebînd și răspunzînd une-ori chiar și la douăzeci?

48. Mai provine prin părțile d-voastre vre-o specie de poezie sau prosă populară, despre care nu s'ar fi amintit mai sus? — Care e aceea și ce înseamnă? — Exemple!

49. Oare-cum s'ar pute numi literatura populară cu un singur cuvînt? — Nu cumva are poporul vre-un atare termen?

Toți p. t. domni, care vor binevoi a răspunde la întrebările înșirate până aici, sînt rugați a-mi trimite totodată la fiecare întrebare, afară de cele de sub nr. 30 și 31, și câte unul sau mai multe exemple, după putință, ca din exemplele trimise să mă pot mai lesne și mai bine orienta ce anume înțelege poporul sub numirea respectivă.

Și mai cu seamă aș ruga ca să-mi se trimită cât se poate de multe vrăji, farmece, desfăcături, hore, chiuțuri, snoave, cîntece de leagăn, cîntece de cumentrie, frînturi de limbă, pilde, icoane, întrebări și zicale.

În același timp este fiecare rugat ca toate cele-ce 'mi-le-a trimite să le scrie cât se poate de legibil și cu ortografie etimologicofonetice, ca din scrisoare să pot înțelege cum

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Apel literar.

(Urmare și fine.)

25. Vraja pl. vrăji. Ce fel de poezii înțelege poporul sub cuvîntul acesta? — Care e forma, cuprinsul și adevăratul scop al vrăjilor? — Cum se numesc bărbații și femeile care se folosesc de asemenea poezii? — Rog să-mi se trimită cât de multe vrăji!

26. Cum se numesc oamenii aceia, care pun bobi, caută în cărți, în palmă, cetesc pe stele, adevărat care pretînd a cunoaște din diferite semne soarta viitoare a oamenilor? — Face poporul vre-o deosebire oareși-care între oamenii care rostesc vrăji și între cei-ce prevestesc viitorul? — Ce se înțelege sub cuvîntul a vrăji și vrăjitorie?

27. Farmecul pl. farmece. Ce fel de poezii se înțeleg sub numirea aceasta? — Care e cuprinsul și adevăratul scop al farmecelor? — Ce deosebire face poporul între o vrăjă și un farmec? — Ce se crede și se istorisește despre oamenii care se ocupă cu vrăji și farmece? — Cine mai cu seamă se ocupă cu de acestea?

28. Desfăcătura pl. desfăcături. Ce soi de poezii se înțeleg sub desfăcătură? — Ce deosebire e între o desfăcătură, o vrăjă și un farmec? — Care e scopul desfăcăturii? — Cum se mai numește această specie de poezii altmîntrelea cu alți termeni tehnici, bună-oraă desfăcătura sau cum?

29. Descîntecul pl. descîntece. Ce e acesta? — Care poezii anume le numește poporul descîntece? — Ce credință are el despre descîntec?

30. Basn pl. basme. Ce înțelege poporul sub cuvîntul acesta? — În care părți locuite de Români se întrebunțează mai mult? — Cum se numește bărbatul sau femeia, care știe și spune mai multe basme? — Există undeva vre-un verb format dela acest cuvînt?

31. Poveste pl. povești. Are basmul și povestea una și aceeași însemnare ori poate există între dînsule vre-o deosebire oareși-care? — Și dacă da, în ce consistă deosebirea aceea? — Afară de numirile povestitor, povestitoare și verbul a povesti mai există și alte cuvinte, care se trag din aceeași rădăcină?

32. Oare cine să fi stîrmit, după credința poporului, întâia-oraă poveștile? — Cam cât de vechi să fie originea lor? — Când se spun mai cu seamă poveștile și basmele și ce fel de răsplătă viitoare are cel-ce le spune?

33. Snoava pl. snoave. Unde se întrebunțează cuvîntul acesta mai cu seamă și ce anume înțelege poporul sub dînsul? — Cam cât de lungă, calculat după o coală de scris, poate să fie snoava și cam ce fel de cuprins trebuie să aibă: serios sau mai mult glumeț, satiric? — Cum se numește cel-ce spune snoave? — Afară de adjectivul snovos se mai află și alte cuvinte născute din aceeași rădăcină? — Ce deosebire e între snoavă și între ceea-ce numesc cei învîțați anecdotă? — Cum se numește snoava în alte părți locuite de Români?

salutară obștiei și se învârbesc oamenii până la cuțite; înaintea lor talent, merit, caracter nu înseamnă nimic, pentru ei totul e: lingușirea, slugăria, daraverile de tripotagiu și denunțarea în modul cel mai infam.

Aceste coterii au îmbrăcat la noi haina heteriilor grecești, omoară, în mod clandestin, dar pe nesimțite, ori-ce ideal omenesc, pornesc în ascuns goană în contra elementelor sănătoase ca se-și ajungă scopurile lor mârșave și destramă șirurile luptătorilor naționali, ca să poată zice că fără de ei nimic nu se poate face.

Unei astfel de heterii a căzut jertfă și valorosul profesor Ghiță Pop.

Dacă Preacucernicia Sa părintele Miron, dimpreună cu servilul său consistor, a putut să destitue din postul său pe un brav tânăr numai din motivul că simte românesc și elevilor săi le spune că se fie oameni de caracter, atunci rogu-te unde vom ajunge?

Întreb: ce înseamnă societatea românească, poporul român din Austro-Ungaria, ba chiar însuși partidul național român, dacă părintele Miron își permite luxul, — în urma consiliului heteric — să destitue din post pe un profesor, care numai chemarea 'și-a împlinit? Atunci el, — preacucernicul — poate să facă ori-ce, fără-ca societatea noastră să fie sgu-duită de actele sale trădătoare; atunci el, basat pe votul servilului consistor, poate să dispună — negenat și nepedepsit — de aceea ce el voeste înconștii, poate să lovească fără cruțare, prin organele sale și prin agenții săi secrete — în ori-care tânăr român, care poartă în sine o inimă caldă și curată pentru înaintarea binelui poporului român.

În contra acestor heterii ivite în sinul societății române pe nesimțite și în mod clandestin, trebuie să luptăm tot atât de mult, ca în contra adversarilor nostri seculari, căci acestia, ca o pătură ruginită din trecut, luptă pe simțite în contra elementelor sănătoase ale viitorului.

Ear' gimnasiul din Beiuș.

Dieceasa oradană, Ianuarie 1893.

În nr. 10 a. c. al „Tribunei“, „un iubitor al institutului“ vine cu un articol intitulat „Gimnasiul din Beiuș“. Căzând titlul mă cugetam la buba cea mai contagioasă, la maghiarizarea gimnasiului, însă nu de aceasta e vorba în articol; precum se vede, cu aceasta s'au cam dedat la Beiuș.

Oare nu li-a înveninat așa curând tot sângele? Se poate, pentru-că nu se căste de această parte, ci de alte miserii, și anume despre nesuficiența plății a profesorilor și irregularitatea solvirii aceleia, din care cauză profesorii se nuseser a-și cerca alte subsistențe. Niște crănte sunt acestea de așa natură, ca Drul oradană se le poată folosi într-acolo, căsunt îndreptate în contra episcopului, și n'are decât să mijlocească conchemarea unui consistor plenar ca să demonstreze „orbi et urbi“, că scriitorul articolului e un infam, e un calumniator, e un mincinos ș. c. l. Va demonstra că acei profesori care se departă sau se nuseser a se departa, o fac aceea din cauza „individualității“ lor; așa s'a urmat cu ocaziunea maghiarizării gimnasiului, așa cu profesorii destituiți, și pentru-ce se nu se poată face și acum? Apoi în speranța unei parochii bune se va afla și altă „laba lui Mefistofel“ care se debuteze prin gazete pe lângă Drul

rostește poporul fiecare cuvânt și ca să se nu fiu în nedumerire despre adevărata lor pronunțare.

Asemenea să se însemneze apriat din ce sat, district (județ sau comitat) și țeară sau provincie se aude termenul cutare și s'a cules exemplul cutare.

În fine răspunsurile, multe-puține, câte vor fi, rog să se trimită la adresa mea până la Paști a. c.

Suceava, în Ianuarie 1893.

Simeon Fl. Marian,
prof. la gim. din Suceava
(Bucovina.)

P. S. Deoarece dorința mea este ca opul care voesc a-l scoate la lumină să cuprindă, pe lângă terminii despre care ni-a fost până aici vorba, încă și titlul tuturor colecțiilor de literatură populară câte au apărut până acum, rog pe toți p. t. culegători, autori și redactori să binevoască a-mi trimite d-lor câte un exemplar din colecțiile d-sale, ear' din ziare nr.ii aceia, în care au apărut câte ceva din literatura populară.

Nefiindu-le cu puțință să o facă aceasta, îi rog să-mi comunice măcar titlurile ca să-mi le pot procura.

În fine foarte mulțumitor i-aș fi și ace-luia, care mi-ar trimite, dacă nu pentru tot-deauna, apoi măcar pe vre-o câteva zile, po-vestile publicate între anii 1860—70 de rē-posatul Mircea Stănescu, fost avocat, pare-mi-se că în Arad. S. Fl. M.

oradan, demonstrând cu cifre că în toată die-cesa nu se află un preot care se aibă în bani gata atâta plată cât are un profesor, va de-monstra că profesorii când sunt lipsiți se îm-prumută, și cu acești bani călătoresc la Orade ca să cerșească pe la capitolanții porțiune din plată, și dacă nu capătă întâiași-dată capătă altă sau a treia-oară, apoi ce le mai trebuie ce e al lor tot capătă, ear' cu umbletul pe la Orade se mai procopsesc, se mai deprind în virtutea umilinței, doar' cei din gremiu nu vor suferi înălțarea profesorilor.

Săracă lume! Unicul gimnasiu în toată Ungaria unde părinții români iubitori de nea-mul lor își trimit băieții din preajma văilor și rîurilor: Tisa, Someș, Crasna, Bărcău, Crișu-rile Repede, Negru și Alb, Murăș, Timiș ș. c. l. până la marginea Dunării, și acest institut de care se interesează o poroiaune așa mare, în ciuda și în mijlocul interesului așa de mare a devenit nu numai maghiarizat, ci acum a oareși-cum vine sub întrebare existența lui.

Când cu maghiarizarea gimnasiului, unde a fost publicul cel mare interesat? Ce a făcut? Cum a stat în ajutorul episcopului tras în luptă? Au dat de o parte privind ce va face episcopul singur, da! trupa cea mare care în împrejurări de acestea trebuie să se manifesteze, se-și ofere brațul său de ajutor, ba cu puterea sa morală se forțeze oareși-cum pe conducător ca să-i conducă la lupta pentru dreptate, s'a dat de privitor inert și desinteresat! Încă mai mult, când în coloanele „Tribunei“ mai că singur pledam în contra acestui atentat, ear' în „Gazeta Transilvaniei“ doi-trei în frunte cu redactorul duceau o luptă înverșunată față cu acest atentat, eată un canonic Dr. din Orade, vine și află deslegată maghiarizarea gimnasiului, se îndestulește cu „caracterul confesional“, ear' pe luptători îi timbrează cu epitetul de care dispune respectivul Dr. în abundență, pamfletele sale eșite în „Gazeta Transilvaniei“ le mai traduce și pentru foile maghiare, și ce e mai mult că mistificațiunile sale nu nu-mai afirmă că toată lupta s'a înscenat în contra episcopului, ci și succede cu aderenții săi a convinge și pe episcopul că e așa, de unde au urmat investigațiunile de a afla autorii în cler spre a-i pute pedepsi, ce neputându-se, au urmat consistorul plenar și circulare aspre, la care s'au răspuns atât în „Tribuna“ cât și în „Gazeta Transilvaniei“, demonstrând adevă-rata stare în term'ni necruțători, al căror adev-er se manifestează eclatant în actuala ma-ghiarizare a gimnasiului.

De un timp încoace nu se prea ocupă cu gimnasiul din Beiuș afară de câte o pro-vocare la maghiarizare îndeplinită, mai zilele trecute însă „un iubitor al institutului“ ne face cunoscut că elevii se înmulțesc fiind acum peste 350

Da! se înmulțesc, pentru-că episcopul Pavel a ridicat un internat în care în anul curent sunt primiți parte ca alumni, parte mai mare pe lângă o plată moderată cu totul peste 80 elevi, apoi de aceasta se interesează pu-blicul cel mare, când însă e vorba de spriginirea spirituală și mai ales materială, se pro-voacă la episcopul. Nu-i vorba, episcopii au și făcut, ba numai ei au făcut cât au putut și cât i-au tras inima ca să facă, însă ori-cât ar fi de mare isvorul din care curg bineface-riile episcopilor în favorul culturii naționale, tot nu e deajuns pentru receririle de care sîntem lipsiți, până-ce ajutorul marelui public s'ar pute face mult. Oare institutele din Brașov, Năsăud, Brad, ba însuși cele din Blaj numai cu ajutorul episcopilor s'au înființat? Ce e drept, înainte cu 10—12 ani a fost pro-vocat publicul cel mare pentru spriginirea gim-nasiului din Beiuș, însă mai că fără rezultat.

Precum se vede „un iubitor al institu-tului“ cunoaște împrejurările, și prin urmare la căința profesorilor față cu insuficiența plății și irregularitatea solvirii aceleia, îi sfătuiește să se adreseze în prima linie la episcopul, ear' în cas de lipsă „pe calea superiorității didactice“, va să zică pe calea guvernului ma-ghiar, care nu numai a detras subsidii apla-cidat prin însuși Monarchul, ci făcând insti-tutului din ce în ce mai multe greutăți și ne-plăceri, în urmă l-a și maghiarizat. Cine a dat acest sfat, acela n'a știut ce zice. Pot însă să se folosească de sfatul prim, ba în împrejurările de față, profesorii n'au cătră cine să se adreseze cătră altul decât cătră episcopul, ceea-ce ei altcum au și făcut. Causa că nu s'a răspuns la plângerile lor, în prima linie se poate afla în conduita sfetnicilor față cu profesorii, pentru-că ei ceva de neînțeles cum atât în gremiu, unde între canonici se află 2, ear' între cei aplicați 3, care au fost pro-fesori, cât și între clerul din afară se mani-festează așa ceva de desinteresare ba chiar anti-patie, și cum nu pot ei pricepe aceea, că un profesor ca să-și poată satisface chemării sale, are lipsă de liniște, sau cel puțin să nu fie torturat cu grijiri de subsistența sa și a familiei. Ear' în a doua linie, că episcopul nu poate răspunde la plângerile profesorilor poate să fie modul, sistemul de administrare a fundurilor. Aici mi-se pare că e lipsă de sanare radicală, în toată lumea e cunoscut că cel

mai sigur capital e proprietatea de pământ. S'au îngrijit oare manuatorii capitalelor die-cesane de așa ceva atunci când se putea că-păta cu preț mai moderat decât acum? nu știu să fi făcut.

Provedința ni-l-a dat pe actualul episcop atunci, când prin îndeplinirea segregățiunilor și prin construirea căii ferate, venitele dome-niului episcopesc au început a se spori, ear' episcopul prin cruțarea sa extraordinară nu numai le-au păstrat ci prin economia sa deo-sebită le-au știut ale și mai spori, așa încât afară de alte fundațiuni și distribuii, pentru fondul diecesan a dat peste 400 mii florini, a făcut cât n'a putut face toți episcopii în-cepînd dela Vulcan. Însă efectul în propor-țiune cu această sumă colosală e nefavorabil, subsistența gimnasiului și internatului precum se vorbește încă nu e asigurată, ci dacă stă, se vedește destul de lămurit că modul, sis-temul de administrare a fondurilor nu e co-răspunzător.

Că profesorii dela Beiuș dau a-și cerca subsistența care încâtro pot, eu așa cred că nu e cauza numai lea fa necorăspunzătoare, pentru-că Românul știe și răbdă când cere na-țiunea, însă după maghiarizarea gimnasiului le e tot una, ori vor prelege în Arad, ori vor scrie în cancelaria notarială din Uncuși, tot în aceea limbă ca la gimnasiul din Beiuș. Ba cei-ce se cer la parochie, au barem bucuria că pot încă servi în limba mamei lor, firește că cei lipsiți de simțul național așa ceva nu vor înțelege, vor înțelege însă cei cu simț curat și se vor convinge, că unde înceată în-sușefirea urmează desinteresarea și disgustul, ce prin ținuta lipsită de bunăvoință a celor chemați, se aprobează în desperare. Sau în-trebați pe profesori, oare nu și înconștii sim-țesc așa ceva?

Când sfetnicii și-ar procura de undeva o dosă mai bunicică de simț național și de bunăvoință, doar'-doar' s'ar mai pute ceva îndrepta la gimnasiul din Beiuș, care prin maghiarizare a ajuns a fi problematic.

Dieceșanul.

România și tripla alianță.

Cetim în „Pester Lloyd“ (ediția de seara de 3 c.) următoarele:

Moștenitorul de tron român și soția acestuia principesa Maria au petrecut ziua de ieri în Viena și au fost primiți de către împăratul și Regele în mod distin-ctiv. Simpatilor, pe care le are Curtea noastră față cu dinastia regală română, se dă la toate ocaziunile expresiune. Ele sunt re-flexul născut al relațiilor noastre de a în-treține totdeauna relațiuni de bună vecinătate cu statul dela Du-nărea-de-jos, căruia i-s'a dat numele ono-rific de „Belgia Orientului“. Când de curând ministrul Catargiu și Lahovary la reînnoțirea lor dela Sigmaringen la București și-au făcut privilegiu spre a conveni în Berlin și Viena cu suveranii și guvernele Germaniei și Austro-Ungariei, de aceasta s'au legat svonuri ce priviau alătura-rea României la tripla alianță. Aceste svonuri s'au desmițit de atunci în-coace. S'a stabilit că această cestiune peste tot nu s'a discutat și că în timpul mai nou nu a fost privilegiu a o pune. Poziția României s'a definit nu demult în mesajul de tron al regelui la deschiderea camerelor, și aceasta s'a făcut într'un mod atât de lămurit, că amicilor României și amicilor păcii în Orient nu li-a mai rămas nimic de dorit. Regele a zis atunci că Ro-mânia, prin atitudinea sa corectă în raporturile sale internaționale, prin moderațiunea și dorința sa nestră-mutată de a menține Europei în mē-sura puterilor sale binefacerile ne-prețuite ale păcii, a devenit un factor respectat în concertul european. Po-litica României e deci caracterizată prin trei puncte: Corectitate, moderațiune și iubire de pace. Acestea sunt momente ce se găsesc și în programul triplei alianțe. În esență în spirit România stă deci alături-a acestei alianțe, deși formal nu s'a deobligat și i-s'a păstrat mâna liberă.

A doua aniversare a Ligei.

(Raport special al „Tribunei“.)

București, 4 Feb. (23 Ian.)

Cât de mult principiile răspândite de Ligă au pătruns în populația capitalei Româ-niei și în regatul întreg, mai bine s'a dovedit în seara aceasta, când deși a fost iluminată ear' musica mai multor regimente a cântat înaintea palatului regal, sērbarea Ligei s'a dat, în palatul Nou-Ateului, înaintea unui public numeros și entusiast.

Sedinta festivă a fost deschisă, printr'un cuvânt ocasional, de bătrânul și entusiastul profesor universitar V. A. Urechă, președintele secției Ligei de aici. În cuvên-tarea sa, dl Urechă a arătat succesele de până acum ale Ligei, a insistat asupra măre-ției zilei de 24 Ianuarie (ziua Unirii

principatelor) în al cărei ajun sîntem, precum și sfîntenia aniversării zilei în care s'a destășurat pentru întâia-oară drapelul Ligei, care adăpostește în culele sale atâtea mândre speranțe, atâtea nobile aspirațiuni.

Îndemnând pe toți Românii adevărați și de inimă să se adune în giurul drapelului Ligei, oratorul termină zicînd: Nainte:

În mijlocul aplauselor sgomotoase ocupă tribuna dl Delavrancea. La tema: „Nainte“ eminentul orator face o introducere care stoarce noue aplause. Arată cum secolul ce trece stă azi resignat: ca omul ce se duce din lumea aceasta, dar lasă o scumpă moștenire. Născut prin lupte, plin de revoluții sângeroase, secolul ce trece are mândria de a fi fost și secolul revoluțiunii de idei. Re-sultatul acestei revoluții de idei nu este încă definitiv, căci lupta urmează înainte. O cu-cerire mare, un adevăr sublim avem însă: se-colul acesta a învățat pe om să fie demn, a convins generațiunile că înaintea tuturor bunurilor este de preferit liber-tatea. Lupta pentru libertate este nu lupta pentru un drept, ci lupta pentru existență. Omului, luat ca singurtec, poate să i-se răpească multe, poate să fie umilit. Un popor însă nici-odată nu poate consimți la aservirea sa, nici la continuarea acestei aserviri. Pentru-că un astfel de popor și-ar decreta el însuși moartea, ear' istoria ar zice despre el: Acest popor n'a fost demn de viață, a încetat de a trăi! Așa fiind avem nu dreptul, dar' avem datoria de a pro-testa când încercări de aservire se fac asupra noastră ca popor, ca națiune conștie de înalta sa chemare.

Cuceririle moderne, ideile sublimă uma-nitare, eată ceea-ce ne dă dreptul și ne îm-pune datoria ca să protestăm când vedem națiunea în primejdie. Cuceririle moderne, ideile în numele căror purtăm lupta sînt vic-toria secolului ce moare. Acest secol a li-berat de sub robia omului pe om, a desrob-it pe om de robia pămîntului, a făcut pe om stăpîn peste pămîntul cărui robit fi era în-ainte, a muiat pe autocrați, a făcut să se clă-tine tronurile suveranilor deopotri și a pus mai presus de ori-ce suveranitate suveranita-tea poporului! Ceea-ce este însă mai mare cucerire, e că tot secolul present a desfășurat steagul sfânt: lupta popoarelor în contra popoarelor tirane, sugrumătoare. În acest secol, gârbovit azi, s'a proclamat principiul că nu este permis a sdrobi dreptul cu forța; și tot acest secol a strigat: Po-poare libere sînteți datorate a eli-bera pe cei sugrumați, după-cum un drept sacru, inalienabil este ca pe pămîntul îngrășat cu sângele nos-tru în libertate să ne putem des-volta și nimeni să nu ne împedec în mer-sul nostru înainte.

Nu pretutindeni se cunoaște însă nici se respectă acest drept. Probă statul, care deși liberal se zice, totuși a făcut o lege, în virtutea căreia se iau copii dela mamă, pruncii de 3 ani, pentru a fi crescuți contrar firii lor, contra firii omenești, lege care isbește în ce este mai îngereș și mai uman într'un popor. (Aplause prelungite.)

Secolul ce se duce, ca omul ce moare — zice dl Delavrancea, are și el ceva de zis. Privind atâtea popoare neeliberate încă, el varsă lacrimi calde ca picături de ceară sfîntă și zice: Ultima mea voință este să fiți liberi cu toții!

Și adresându-se, într'un elan superb, către auditor, conferențiarul termină: „D-vo-a-stră, generația tină, sînteți executorii testa-mentului secolului ce se duce. Nu uitați o clipă, că dorința veacului în care atâtea cu-ceriri s'au realizat, e să fim liberi cu toții. Muncă și înainte!“

Dl Anghel Dumitrescu, al doilea confe-rențiar a arătat ce fatal ar fi dacă s'ar în-stăpîni peste noi pesimismul importat dela străini. Spune că pentru a scăpa de ori-ce influență stricăcioasă neamului nostru, trebuie să muncim, să dăm poporului nostru cultură, știință. Liga muncim în acest înțeles, își îndeplinește o misiune, își face o datorie sfîntă Unitatea culturală odată ajunsă, vom ajunge să vedem realizate și celelalte dorințe ale noastre.

Dl V. Urechă cetește apoi o legendă populară a sa (despre neînțelegerile ce s'au iscat între niște săteni când ceruseră popii să facă slujbă pentru a căpeta ploaie.)

În mijlocul aplauselor entusiaste cetește apoi telegrame de felicitare dela Liga din Paris, Anvers, München, dela tinerimea universitară română din Viena și Buda-pesta, dela dnii Gr. T. Brătianu (care se află la Turnul-Măgurele), Aurel C. Po-povici (Agram) precum și alte telegrame din diferite orașe ale României.

După-ce istorisește apoi jurământul ce au pus boierii patrioți acum sînt 102 ani pe când fusese în țeară prințul de Coburg, care voia să supună țeara în numele și cu armata îm-păratului Austriei, dl Urechă îndeamnă pe toți fiii neamului românesc să se grupeze îm-pregiurul Ligei, ear' când vor vedē vre-un

boier că stă la o parte ori departe, să-i amin-tească de naționalismul boierilor care n'au vrut odată cu capul să închine țeara străinilor, ci ca Români să moară au dorit.

La oarele 10 și un sfert sedinta se ridică.

A fost o seară de mulțumire și adîncă mîngăiere.

CRONICĂ

Archiducele Otto, care după-cum se știe a fost transferat la regimentul de husari din Oedenburg, va sosi nu peste mult acolo. Ca locuință pentru Archiducele s'a închiriat casa familiei Pejacevich.

Casa magnatilor va ține mîne, Marți 7 Februarie n. la 11 oare înainte de amiază o seîntă. La ordinea zilei sînt mai multe obiecte, dintre care amintim următoarele: Nunțitul camerei deputaților în afacerea alegerii prezidentului curții supreme de compturi; proiectele de lege privitoare la modificarea articolului de lege VI: 1889 despre armată și despre contingentul de recruți pentru 1893 și în fine raportul comisiunii verificatoare despre rectificarea continuativă a listei mag-naților.

Din parlamentul maghiar. Camera maghiară a fost Sămbăta trecută teatrul unor nou scene scandaloase. La ordinea zilei era proiectul de lege privitor la amnarea expo-siției naționale pe timp de un an. Asupra acestui obiect s'a încins o discuție și ceartă ne mai pomenită. Părinții patriei sberiau cât îi luau gura și își adresau reciproc cele mai grave insulte. În mijlocul acestei furtuni glasul președintelui, care chema la ordine, se perdea ca într'un labirint. Dela început până la sfir șitul sedinței gălăgia a ținut neîntrerupt.

Înmulțirea tablelor regești. După o știre telegrafică a lui „Kolossvár“, mi-nistrul de justiție Szilágyi s'ar fi exprimat cătră o deputațiune că introducerea proce-durii verbale pe terenul justiției e numai o cestiune de scurt timp, mai departe că în casul introducerii procedurii verbale vor trebui înmulțite și tablele regești. Aceasta din cauză că decentralisarea de până acum a împărțit numai restanțele în 11 părți, dar' nu li-a în-lăturat. Prin noua decentralizare se va lua tablelor regești actuale o parte din personal și în același timp se va face o sporire în-semnată de personal. Ministrul a zis că lu-crările prealabile în această privință sînt pe cale a se termina.

Petreceeri. Primim următoarele: Învi-tare la Petrecerea cu joc, ce se va arangia Duminecă în 19 Februarie st. n. 1893 în lo-calitățile școalei gr-cat din Rodna-veche. Ve-nitul curat este destinat în favorul fondului acelei școale. Prețul intrării: de persoană singuratică 1 fl. de persoană în familie 80 cr. Începutul la 8 oare seara. Rodna-veche în Februarie 1893. Pentru comitetul arangator: Gerasim Domide, președinte; Nicolau Murășan, secretar. NB. Ofertele marimonioase se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică.

— Înviata la producțiunea musicală îm-preună cu dans, ce o va arangia inteligența română din Bran în sala „Hotelului“ din loc Sămbătă în 30 Ianuarie 1893 st. v. cu bine-voitorul concurs al mai multor studenți dela gimn. român din Brașov. Bran, Ianuarie 1893. Comitetul arangator. Începutul la 7½ oare seara. Pretul intrării se lasă la bună-voința p. t. public. Venitul curat e destinat pentru înființarea unei biblioteci pe seama școalei centrale române din Bran. Pro-grama: 1. N. Popovici: „Calcă române“, cor. bărb. 2. a) Th. Flondor: „La o viorică“, b) G. Dima: „Uite mamă“, cor. bărb. 3. C. Chiricescu: „Rugăciune“, duet pentru bariton și bas II, exec. de C. Dure și P. Givulescu. 4. a) Marschner: „Serenadă“, b) Mendelssohn-Barth: „Despărțirea vîenătorilor“, cor. bărb. 5. Th. Speranță: „Ioan la fteatrul“, decl. de I. Ioniță. 6. a) W. Humpel: „Cucuruz cu frunza în sus“, b) G. Dima: „Hai în horă“, cor. bărb. 7. a) Engelsberg: „Rugăciune“, b) C. Porumbescu: „Iarna“, cor. bărb. 8. C. Po-umbescu: „Marșul cântăreților“, cor. bărbătesc.

— Înviata la concertul ce-l va aran-gea corul bisericesc din Cubin cu concursul domnului I. Markovits în 28 Ianuarie (9 Februarie) a. c. în sala hotelului „la Cerbul de aur“, după concert petrecere cu dans Cubin în 16/28 Ianuarie 1893. Comitetul. Începutul la 7½ oare seara. Intrarea de persoană: loc I. 80 cr.; loc II. 50 cr. Bilete se pot căpăta la dl I. Markovits și seara la casa Programă: 1. „Psalmul 149“, cor. bărbătesc de C. G. Porumbescu; 2. „Trecui valea...“ cîntec popular pentru o voce sopran; 3. „Ști tu!“, romanță cîntată în două voci; 4. „Hora ploaia“, cor. bărbătesc de G. Dima; 5. „Valsul iubirii“ de * * * pentru o voce de bariton; 6. „Cîntec vîenătoresc“ cor. bărbătesc de Tudor cav. de Flondor.

Retragerea dreptului de imunitate. Comisiunea de imunitate a camerei maghiare s'a ocupat zilele acestea cu afacerea de im-unitate a deputatului Francisc Sima și a lui Alexiu Papp, acușai pentru delict de presă, mai departe a lui Paul Dragulic și a lui Stefan Tisza, acușai cel dintău pentru duel și al doilea pentru calumnie. Comisiunea a decis să propună camerei ridicarea dreptului de imunitate al celor patru deputați.

Întemnițarea lui Svetozar Hurban. „Národné Noviny“ aduce știrea că dl Sve-tozar Hurban Vajansky a primit din partea tribunalului provocarea ca la 17 c. n. să intre în temniță. După aceeași foale, con-

dannatului i-s-a permis a primi el însuși epistole și ziare, numai scrisorile lui proprii vor trebui să treacă prin mâinile directorului temniței.

La adresa opoziției maghiare. Ocupându-se cu alegerea iminentă de deputat în cercul Cojocnei, în care e candidat ministrul Hieronymi, „Magyar Hírlap” observă următoarele: „Noi nu am ținut lucru corect ca opoziția să desvâltoe o acțiune mai mare tocmai față cu acel bărbat, ministrul de interne Hieronymi, care deja în decursul scurtei sale activități a făcut tot posibilul în interesul curățeniei alegerilor și care a dovedit deja până acum, că el înțelege nu numai a vorbi în interesul curățeniei alegerilor, ci și a lucra și eventual și a cădea! După cât știm și centrul partidului național împărtășește această intenție și a decis a nu desvâltoe, tocmai din considerația la meritele sale amintite, o acțiune mai mare. — Foale maghiară vorbește de „merite”, fără însă a arăta vre-unul din acele „merite” ale ministrului Hieronymi, ca să le cunoaștem și noi.

„Auf der Puszta”. În Stuttgart (Germania) a eșit de curând o carte de ceteze pentru școlari în care un capitol poartă titlul „La pusta”, din care extragem următoarele: Cuvântul Maghiar înseamnă adică betyár, tâlhar; acest meșteșug îl practicau Maghiarii încă acum câteva zecimi de ani cu patimă, dar totdeauna cu oarecare eleganță. După ce-și isprăvia munca zilnică în câmp, turanul maghiar se pune la călare sau se suia cu câțiva tovarăși de ai sei într-un car împletit cu vârgi și așa cu toții cutierau prin văi și dealuri în căutarea prădeii, adică napădău pe călătorii pacinici, pe plugarii nemți care se întorceau dela țig, pe Ovireul ce venia dela castelul magnatului și pe toți aceștia îi jupăuiau de bani și marfă. Afară de cuvântul elegant, fotografie mai nimerită a realității nu se poate!

Câți Țigani sunt în Sibiu? După cum am fost anunțat la timpul său, guvernul ungar a ordonat municipiilor, orașelor și comunităților ca la 31 Ianuarie n. să facă conscrierea tuturor Țiganilor. Eată rezultatul conscripției în Sibiu: Țigani nomazi 2 bărbați, prezenți în trecerea pe aici 3 bărbați, 12 femei, stabili 225 bărbați și 227 femei.

Sosirea principelui moștenitor român în București. Relativ la sosirea principelui moștenitor român și a soției sale în București, „Timpul” ce am primit ieri mai aduce următoarele amănunte: Aflăm că cu ocazia sosirii principelui se vor da la sosirea Altețelor Lor Regale principelui și principesei Maria, colonia engleză va prezenta o adresă artistică lucrată în stabilimentul de arte grafice al dlui I. V. Sococ. Adresa va fi elegant ajustată cu bronz și email în formă de album. În același stabiliment, primăria capitalei a comandat ordinele de danț pentru balul ce va da la 26 c. Acestea au să fie în formă de eventalii — imitațiuni de fildeș — cu portretele Maiestăților Lor regale și reginei și ale Altețelor Lor Regale principele și principesa Maria; foaia dinău cuprinde marca comunei și cea din urmă marca țerii. Dl ministru al instrucțiunii publice și al cultelor va înzestra, în amintirea mărețului act ce s'a săvârșit prin căsătoria principelui Ferdinand al României cu principesa Maria de Edimburg, 2000 de școale cu portretele Altețelor Lor Regale. Din aceleași portrete se vor da câte un exemplar și celor 32 părechi, care vor sârba cununile la 24 Ianuarie a. c. Dl ministru al instrucțiunii publice și al cultelor va împărți gratis piesa ce se va reprezenta în Teatrul Național la 24 Ianuarie. Atât portretele Altețelor Lor Regale pe deplin reușite, cât și textul piesei imprimat într-un volum simplu și foarte elegant sunt executate în cunoscutul stabiliment de arte grafice al dlui I. V. Sococ.

Principele Ferdinand al Bulgariei, după-cum se anunță din Viena, s'a prezentat la audiența ce a avut zilele acestea la M. Sa, în vestiminte civile și până la „Hofburg” a mers într-o trăsura simplă.

Legea electorală în Galiția. În sedința Reichsrathului dela 3 Februarie n. deputatul ruten Romaniuk a depus în numele Rutenilor un proiect de lege pentru schimbarea legii electorale în camera deputaților pentru comunele rurale din Galiția. Acest proiect sprijinit nu numai de Cehii-tineri, ci și de alte cluburi, precum stanga unită germană, are următorul cuprins: „Având în vedere că prin legea fundamentală asupra reprezentățiunii în Reichrath și prin ordinea Reichsrathului, regalul Galiției este sprijinit față cu celelalte țări ale Coroanei în mod cu totul extraordinar, întru-cât alege conform prescripțiunilor acelei legi, numai 73 de deputați, adică la 105.000 locuitori, pe când în celelalte țări cade 1 deputat la 35.40, 46 și 64 mii de locuitori, ear' ca excepție în Bucovina la 22 mii unii; și că prin urmare Galiția, conform cifrei medii ar trebui să aleagă 98 locuitori; având în vedere, că prin legile sus numite sufer mai cu seamă comunele rurale din Galiția, deoarece-într-o țeară eminate agricole, ele nu sânt reprezentate decât prin 27 deputați, adică prin 48.8%, din totalul de 63 deputați, pe câtă vreme spre pildă în Dalmatia, Craina, Istria, Gorizia și Gradisca comunele rurale aleg 50%, în Dalmatia chiar 66.6%, ba și în Galiția pentru dieta provincială 52.4% din totalul deputaților; având în vedere, că prin acele legi cel mai crud este lovit poporul ruten, care în Galiția, deși numără 2,832.000 locuitori, are majoritatea numai în 15 cercuri electorale rurale, prin urmare în stările normale poate să aleagă cel mai mult 15 deputați, pe când reprezintă peste 44% din populația întregii

țării, prin urmare ar trebui să-și fie cu puțință de a alege 28 deputați (din 63); în sfârșit având în vedere că alegerea reprezentanților în parlament este cel dintâiu din drepturile constituționale ale unui popor și că principiul egalității îndreptățește că fiecare popor să se bucure de acest drept în măsură egală: noi subscrișim, spre a se îmbunătăți cel puțin întru câtva această nedreaptă stare a lucrurilor, depunem următorul proiect de lege”. După acest proiect numărul deputaților în comunele rurale din Galiția s'ar mări cu 10 (total 37), din care Rutenii ar câștiga 7, ear' Polonii 3.

Iubileul Papei. După-cum se știe, în curând Papa Leon XIII. își va sârba iubileul său de episcop. Cu acel prilegiu M. Sa împăratul, împăratul Wilhelm, regina-regentă a Spaniei, Cristina, regele George de Saxonia, prințul regent Luitpold de Bavaria, regina Victoria a Angliei și Sultatul vor trimite reprezentanți extraordinari la Roma spre a aduce Papei felicitările acestor suverani. Guvernul francez va însărcina cu această misiune pe reprezentantul său diplomatic stabil pe lângă Sfântul Scaun, contele Lefebvre de Behaine.

Turburările în Praga. Capitala Boemiei, Praga, a fost la 2 c. teatrul unor mari turburări. Despre aceste turburări se dau de acolo următoarele detalii: Circa 140 de oameni s'au adunat în ziua numită, înainte de amiază, în cimitirul evanghelic dela „Carolinenthal”, la momentul preotului și filosofului Augustin Smetana, care a fost îngropat la 1 Februarie 1851. Mulțimea a intrat în cimitirul evanghelic dela „Carolinenthal”, la momentul preotului și filosofului Augustin Smetana, care a fost îngropat la 1 Februarie 1851. Mulțimea a intrat în cimitirul evanghelic dela „Carolinenthal”, la momentul preotului și filosofului Augustin Smetana, care a fost îngropat la 1 Februarie 1851.

Rectificare. Direcțiunea institutului de credit și de economii „Făgetana” din Făget ne roagă să rectificăm cifrele din contul profitului și pierderilor publicat în nr. 17 al foii noastre într'acolo, că — la eșite — profitul curat e „7228 fl. 14 cr.” și nu 7228 fl. 41 cr. după-cum s'a publicat.

O escadră rusească în portul Havre. O depeșă din Paris anunță că în portul dela Havre va sosi în curând o escadră rusească. Portul acesta a fost ales anume fiindcă e cel mai apropiat de Paris. Presidentul Carnot se zice că va merge din incidentul festivităților de primire la Havre.

Pentru cură de masagiu. Ca cel mai sigur mijloc de frecare (masagiu) la toate durerile reumatice, la frângeri de membre, precum nu mai puțin la scintituri, la striviri și umflături dureroase se poate recomanda „Moll's Franzbranntwein und Salz”. Prețul unei cutii 90 cr. v. a. Se expediază zilnic pe lângă rambursă postală prin farmacistul A. Moll, furnizor de Curte c. și r., Viena, Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie se se ceară expres preparate ale lui I. Moll cu marca de scutire și subscrierea lui.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

Budapesta, 4 Februarie n. În „Casina-Națională” a avut loc ieri banchetul Széchenyi. La masa principală ședea Geza Zichy, ear' lângă el ședea ministrul-president Wekerle, conșii Stefan Károlyi, Tisza, principele Lobkovitz, I. Slávy și C. Széll. Toastul pentru Széchenyi l'a ținut Geza Zichy. El a aprepțat talentul poetic și musical al lui Széchenyi.

Viena, 6 Februarie n. Clubul polon a acceptat o rezoluțiune, prin care ia la cunoștință programul guvernului, declarând în același timp că el e gata a sprigini guvernul în sensul programului. Clubul conservator nu se simte deocamdată îndemnat a-și schimba poziția sa de până acum față cu guvernul.

Roma, 6 Februarie n. Nepotul cazarului arestat dela „Banca-Romana”, Lazzaroni a fost deasemenea arestat ca complice.

Bibliografie.

A apărut:

„Catechetică” adică „Metodica specială a studiului religiunii”. De protopresbiterul Simeon Popescu, profesor la școala normală de institutori. Ed. II. amplificată. București. Tipografia Lupta.

Cartea costă 1 fl. 50 cr. și se poate procura dela librăria Haiman Ignat precum și dela celelalte librării din București.

A apărut:

„Ortografia limbii române”, de George P. Părvulescu. Tîrgu-Jiu, tipografia națională Nicu D. Mișculescu.

A apărut:

Cuvinte de aur sau învățături înțelepte date de un părinte fiului său din operele lui I. Campe. Tradus în limba română de Ioan Sonea, preot gr.-cat. în Seplac. Cu permisiunea prea ven. ordinariat. Gherla, 1892, tipografia diecesană.

În editura „G. Freytag et Berndt” din Viena a apărut: „Carta comunicațiunii și calendarului de comptoir în Austro-Ungaria” pro 1893. Cartă cuprinde toate rutele drumului de fer, postei și vaporului cu toate stațiunile și altele, pe lângă ridicarea căilor ferate de stat și private, mersul trenului accelerat, căile ferate cu vâgaș dublu, diferența între timpul Europei-centrale și timpul local, mai departe trei cartoane: Linia locală vieneză, Boemia de Nord cu împregiurimea Pragei și o cartă a căilor ferate din Peninsula-Balcenică etc. etc. etc.

A apărut:

„Un păcat strămoșesc”. Discurs ținut în 12 Octomvrie n. 1892, de Dr. I. G. Sbiera. Cernăuți, 1892. Tipo-litografia conces. arch. Silvestru Morariu-Andrievič.

A apărut:

Reportul anual al societății academice social-literare „România-Jună” din Viena pe anul 1891/2.

A apărut:

Doina „Primăvara” pentru o voce cu acompaniament de pian. Cuvinte și muzică de Sofia Vlad nasc. Rădulescu.

LOTERIE.

Tragerea din 4 Februarie st. n.

Budapesta: 62 85 60 58 45

Călindarul zilei.

26 Ianuarie (7 Februarie) 1893.

Julian: Cuv. Xenofont.

Gregorian: Pomuald

Soarele: răsare 7.48 apune 4.10

Buletin meteorologic.

Sibiu, 6 Februarie n. 8 oare dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 726.9)	Diferența din prezidiu	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vântului
735.1	-0.3	-21.6	-19.0—22.4	WV

Din țeară 18 Ian. n. 8 oare dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vântul direcția	țaria
Budap. ta	770	-6.8	NN	3
Sătmăr	767	-10.9	NN	5
Cluj	766	-4.8	O	2
Orșova	764	-1.4	—	—
Arad	767	-12.5	NV	7
Panciova	766	-9.2	O	4

Sosiți în Sibiu.

La 6 Februarie n.

Hotel „Neurhrer”. D-na Neuman din Kistendje. Dr. Keresztessy, advocat, din Făgăraș. Ludvig Belovierky, din Golnő. Grün din Budapesta. Rudolf Jung, din Viena. Leopold Beklat, din München. Ioan Sona, din Arad, toți comercianți.

Hotel „Habermann”. Marie Haubensak, cu familia, din Gönningen.

Hotel „Meltzer”. Carol Roth, inginer, din Mediaș. D-na Fromm și D-na Kasper, din Mediaș. Dr. Hidro Gregor, din Cluj. Eugen Hidro, Drd., din Cluj. Carol Schnell, cu familia, din Cluj. Ignatz Fischer, comerciant din Cașau. Carol Mehverth și Max Grisch, comercianți, din Viena. Klein și Hoffman, comercianți, din Budapesta. A. Ohnitz și M. Löw, comercianți, din Șebebuz-săseac.

Teatru orășenesc.

Marti, 7 Februarie n.:

„Gefallene Engel”.

Piesă din viața poporului în 3 acte de Nordmann.

Economic.

Computarea în valuta coroanei. După-cum s'a anunțat deja, ministrul Wekerle în înțelegere cu ministrul de finance austriac a decis să introducă computarea obligativă în valuta coroanei. Astfel se vor computa:

a) monedele de aur valuta francului:				
5 franci	4.76	coroane	2 fl. 38	cr. v. a.
10 „	9.52	„	4 „ 76	„ „ „
20 „	19.04	„	9 fl. 52	„ „ „
b) monedele de aur germane:				
5 marce	5.88	coroane	2 fl. 94	cr. v. a.
10 „	11.76	„	5 „ 84	„ „ „
20 „	23.52	„	11 „ 76	„ „ „
50 „	58.80	„	29 „ 40	„ „ „
c) galbului unguresc sau austriac:				
1 galbin	11.29	coroane	5 fl. 64	cr. v. a.
2 „	22.58	„	11 „ 29	„ „ „

—*—

Fabrică de cuie de potcoave. După-cum vestește camera comercială din Brașov, în Pojon s'a înființat de curând o fabrică de cuie de potcoave. Proprietarul acestei fabrici e firma „Friedländler, Müller și Tauszig”. Fabrica efectuează și unelte de potcovit și e întocmită după toate regulile tehnice moderne. Acest stabiliment e unicul până acum în Ungaria. În el sânt ocupați 99 de lucrători, care dau gata 650.000 bucăți de cuie în fiecare zi. Fabricatele sânt de o calitate foarte bună și fac concurență tuturor fabricatelor străine.

—*—

Căile ferate ungare. Venitele căilor ferate ungare în Decemvrie a. tr. se prezentă astfel: Căile ferate principale 6,345.946 fl. (— 653.727, căile ferate vicinale 556.170 fl. (+ 29.303 fl.). În decursul anului trecut, adică dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1892, au produs: căile ferate principale un venit de 71,979.986 florini (— 3,357.768 fl.), ear' cele vicinale 6,908.912 fl. (+ 1,138.907 fl.). Totalul venitelor căilor ferate ungare în anul trecut se urcă deci la 92,437.174 fl.

Prețul mărfurilor

Piața din Mediaș dela 2 Februarie Grâu frumos hectolitru fl. 5.— până fl. 5.50, grâu mestecat fl. 4.— până fl. 4.40, secară fl. 3.30 până fl. 3.50, cucuruz fl. 2.50 până fl. 2.80, ovės fl. 1.90 până fl. 2.— orz fl. —.— până —.—, sēmēnță de canepă fl. 4.— până fl. 4.40, sēmēnță de in fl. —.— până fl. —.—, fasole fl. 3.25 până fl. 3.50, mazăre fl. 4.— până fl. 4.40, linte fl. —.— până fl. —.—, cartofi fl. 1.50 până fl. 2.— mălaiu fl. —.— până fl. —.—, sēu brut 100 chilo fl. 20.— până fl. 22.—, lumini turnate de sēu fl. 36.— până fl. 40, unsoarea de porc fl. 45 până fl. 50, slănină fl. 36.— până fl. 46, cănepa fl. 30.— până fl. 32.—, fēn fl. 1.50 până fl. 1.80, săpunul 100 buc. fl. 20 până fl. 30, spirt pro hectolitru fl. 5.— până fl. 5.70, carnea de vită chilo 44 până fl. 48 cr., carnea de vițel 40 cr până fl. 48 cr., carnea de porc 40 până —, carnea de miel 20.—, ouă 3 cu 10 cr.

Piața din Făgăraș, 2 Febr. n. Grâu hectolitru fl. 5.— până fl. 5.60; grâu mestecat fl. 4.— până fl. 4.40 secară fl. 3.— până fl. 3.25; orz fl. 2.40 până fl. 3.— cucuruz 2.60; ovės fl. 1.70 până fl. 1.90; fl. 3.— până fl. 3.50; mazăre fl. 5.— până fl. 6.— fasole fl. 3.50 până fl. 4.—; linte fl. 8.— până fl. 9.—; sēmēnță de canepă fl. 5.— până fl. 6.— sēmēnță de in fl. 9.— 10.—; cartofi fl. 1.20 până fl. 1.40; mălaiu fl. 8.— până fl. 9.—; sēu brut 10 ohilogrami fl. 22.— până fl. 24.—; lumini de sēu turnate fl. 41.— până fl. 42, unsoarea de porc 100 chl. fl. 60.— până fl. 64.—; slănină 100 chilo fl. 50 până fl. 55.—; săpun 100 buc. fl. 22.— fl. 26.—; cănepa fl. 30.— până fl. 35.—; fēn fl. 1.80 până fl. 2.— carne de vită chilo 48 cr.; carnea de vițel 40 până — cr.; carnea de porc 40.— până —; carnea de berbec — până —; ouă 4 cu 10 cr

Piața din Brașov, 3 Februarie n. Grâu frumos hect. fl. 6.—, de mijloc 5.80, mai slab 5.—, grâu mestecat fl. 4.50, secară frumoasă fl. 3.50, de mijloc 3.80 fl., mai slab —.—, orz frumos fl. 3.20, de mijloc 3.—, ovės frumos fl. 2.—, de mijloc 1.80, cucuruz fl. 3.10, mălaiu fl. 3.20, mazăre fl. 7.—, linte fl. 12.— fasole fl. 3.—, sēmēnță de in fl. 10.—, sēm. de canepă fl. 4.—, cartofi fl. 90.—, carnea de vită p. chilo 48 cr. carnea de porc 48 cr., carnea de berbec 30.

Tîrgul de rimători în Steinbruch. În 28 Ian. n. s'au notat: ungurești bătrâni grei 45.— cr. până 46.— cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., ungurești grei tineri 48.— cr. până 49.— cr., de mijloc 47.— cr. până 48.— cr., ușori 45.1/2 cr. până 46.— cr., marfă țerănească grea 45.— cr. până 46.— cr., de mijloc 46.— cr. până 46.1/2 cr., ușoară 44.— cr. până 45.— cr., românești de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sērbești grei 41.— cr. până 45.— cr., transito de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., transito ușori 43.— cr. până 44.— cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 4 Febr. n. 1893.

Săminte		Cantitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.		Cantitatea per Hect.	Prețul per 100 chilo	
			dela	până		dela	până
Grâu							
Bănăneș vechiu		74	—	—	75	7.45	7.55
Grâu dela Tisa		74	—	—	75	7.55	7.65
Grâu „ Pesta		74	—	—	75	7.50	7.60
Grâu de Alba-Reg.		74	—	—	75	7.50	7.60
„ Băceia		74	—	—	75	7.55	7.65
Grâu ung. de Nord		74	—	—	75	—	—
Săminte, vechi ori noue		Soiul	Cualitatea per Hect.		Prețul per 100 chilogr.		
					dela	până	
Secară		Orz	70—72		6.35	6.50	
„		de nutreț	60—62		5.10	5.40	
„		de vinars	62—64		5.50	6.—	
„		de bere	64—66		6.20	7.40	
„		—	39—41		5.55	5.85	
Cucuruz (porumb)		bănăț.	75		4.70	4.75	
„		de alt soi	73		4.65	4.70	
Meiu		—	—		—	—	
Hrîșcă		—	—		4.10	4.35	
Mărfi pe terin.	Grâu	de toam	Bani	7.67	7.69		
	„	de primă.		7.56	7.78		
	Cucuruz	Sept.-Oct.	per 100 chilogr.	—	—		
	„	Maiu-Iun.		4.79	4.8		
	Ovės	de primă.		5.53	5.55		
		„	Aug-Sept.	11.45	11.55		
Produse diverse		Soiul			Cursul		
					dela	până	
Prețul pe 100 chilograme.	Sem. de trif.	Lucernă ungurească	46.—		56.—		
	„	roșie	64.—		71.—		
	Oleu de rap.	rafinat	3.—		32.50		
	Uns. de porc	dela Pesta	61.50		62.—		
	„	dela țeară	—		—		
	Slănină	svențată	43.—		44.—		
	„	afumată	49.50		50.—		
	Său	—	35.—		36.—		
	Prune	—	—		—		
	Licitar	slavon, nou	21.5		22.—		
	„	bănăneș	21.—		22.—		
	Miere	brută	—		—		
	„	galbină străcnată	35.—		37.—		
	Ceară	de Rosenau	140.		141.—		
	Spirt	brut	13.50		13.75		
„	Drojdii de spirt	51.25		51.50			

Cursul pieței din Sibiu.

Din 6 Februarie n. 18

Editura și tiparul Institutului Tipografie în Sibiu, sub responsabilitatea lui Ioan Popa Necsa